

Asia: VN/13922/2021

Kansallisen lapsistrategian toimeenpanosuunnitelma

1. Lapset, nuoret ja koronakriisi

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kehittämiskeskus Opinkirjo kannattaa toimenpiteitä. On kuitenkin varmistettava, että kuntien valtuustokausittain laaditussa strategiassa linjataan lapsistrategian toteutumisen kannalta keskeiset osat.

Koulutuskokonaisuudet ja tukiaineistot on tarjottava kuntien nuorisovaltuustojen lisäksi myös koulujen ja oppilaitosten oppilas- ja opiskelijakunnille, koska kaikissa kunnissa ei ole nuorisovaltuustoja, eivätkä ne tavoita kaikkia lapsia ja nuoria. Kehittämiskeskus Opinkirjolla on jäsenistönsä ja aikaisemman toiminnan osalta kokemusta erityisesti koulujen kytkemisestä mukaan laaja-alaiseen osallisuustyöhön.

2. Syrjinnän ja eriarvoisuuden torjunta

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kehittämiskeskus Opinkirjo on erityisen ilahtunut siitä, että pilotti saatavuudesta on ajateltu toteutettavaksi yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa.

3. Haavoittuvassa asemassa olevien lasten oikeuksien turvaaminen

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kehittämiskeskus Opinkirjo toivoo, että koulutuspaketti seksuaalisen suuntautumisesta, sukupuolten moninaisuudesta ja sateenkaariperheistä laaditaan siten, että paketti on helposti käytettävissä myös kasvattajien omaehtoisessa tai muussa täydennyskoulutuksessa. On syytä huomioida samalla opetus- ja vapaa-ajan toiminnassa työskentelevät monien eri koulutusalojen ammattilaiset.

4. Lasten suojelu väkivallalta

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Lapset kokevat väkivaltaa vertaistensa kesken kouluväkivaltana ja –kiusaamisena. Kehittämiskeskus Opinkirjo ehdottaa, että tämä lasten keskinäinen väkivalta ja sen vähentäminen otettaisiin toimenpideohjelmaan omana kohtanaan.

5. Lasten ja perheiden sosiaali- ja terveystalvet

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Päihteet ovat yksi riippuvuuksia aiheuttava ongelmakohta. Olisi syytä huomata, että myös muiden addiktioiden, kuten peliriippuvuuden etiologiassa on samuuksia, joita tulisi pyrkiä ennaltaehkäisemään toimintasuunnitelman keinoin. Kuntatasolla voitaisiin huomata luoda yhteys harrastamisen Suomen mallin ja riippuvuuksien ennaltaehkäisyn välille. On tärkeä selvittää kunnan sosiaali- ja terveystalvet saavutettavuutta ja lasten ja nuorten kokemuksia niistä. Väyläksi sopivat nuorisovaltuustot ja oppilas- ja opiskelijakunnat ja menetelmäksi palvelumuotoilu.

Opinkirjo kannattaa ehdotetun oppaan laadintaa. On huomattava, että oppaan muoto ja viestintäväylä on valittava taitavasti niin, että tieto todella tavoittaa sitä tarvitsevat nuoret. Kannustamme toteuttajia ennakkoluulottomaan lähestymistapaan oppaan teossa. (Esimerkiksi erilaiset "päivystävät terkkarit ja sossutädit" ovat madaltaneet tiedon haun kynnyksiä.)

6. Varhaiskasvatus ja koulutus

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kehittämiskeskus Opinkirjo kannattaa esitetyn materiaaliipaketin valmistamista. Sen käytettävyyden parantamiseksi ja konkretisoimiseksi ehdotamme:

- * listausta jo tehdyistä materiaaleista, joissa lapsen oikeudet on otettu huomioon
- * koulun toimintakulttuurin tarkastelemista lapsen oikeuksien toteutumisen näkökulmasta

* että ei tyydyttäisi vain opettamaan lapsen oikeuksien sisällöstä, vaan huomioimaan niiden aito toteutuminen myös kuntien toiminnassa

7. Perheen riittävä toimeentulo sekä työn ja perheen yhteensovittaminen

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

8. Lasten läheis- ja vertaissuhteet

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

-

9. Lasten vapaa-aika ja harrastukset

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Kehittämiskeskus Opinkirjon mukaan ihmiset, yhteisöllisyys ja positiiviset kokemukset harrastuksissa tärkeitä. Ohjatut harrastukset antavat nuorille mahdollisuuden myös turvalliseen ja luotettavaan aikuiseen. Mielekäs ja innostava tekeminen vapaa-ajalla on lasten kasvu- ja kehitykselle hyvin tärkeää. Lajiliitot edustavat harrastuksista yhtä, liikuntaa. Kuitenkin harrastaminen on huomattavasti laajempaa ja laveampaa. Harrastusten kirjo ja sen tukeminen on huomattava, jotta emme tosiasiallisesti kapeuttaisi nuorten kasvun edellytyksiä ymmärtämällä harrastaminen kapeasti. Erityisryhmien harrastukset ja erityisryhmien tarvitsema tuki puuttuvat suunnitelmasta.

Kiinnitämme huomiota myös ammattilaisnäkökulman käyttämiseen harrastuksissa. Tämä voi osaltaan lisätä harrastusten ei-toivottua suorituskeskeisyyttä ja -paineita.

10. Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

11. Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja saada tietoa

Mitä mieltä olette ehdotetuista toimenpiteistä?

Kannatan näiden toimenpiteiden jatkovalmistelua

Muutosehdotus tai muu kommentti:

Lapsilta ja nuorilta on koottava ideoita muillakin tavoin, kuin sähköisellä kyselyllä. Tiedetään, että niin vastaajien joukko on sosio-ekonomisesti vinoutunut, ja sisällöllisesti pätevien kyselyiden laatiminen on vaativaa. Sen ulkopuolelle jäävät teemat, joita ei ymmärretä kysyä.

Lapsille ja nuorille on tarjottava kyselyjä monipuolisempia mahdollisuuksia antaa ideoita, osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tulla kuulluksi.

Kehittämiskeskus Opinkirjo on hyvillään, mikäli lasten osallisuutta koskeva koulutuskokonaisuus ammattilaisille toteutuu. Tarve eri alojen ammattilaisille on osoitettu useissa selvityksissä.

Jotta lapsilta ja nuorilta koottu tieto ja ideat aikaansaisivat suotuisaa muutosta, tarvitaan osaamista myös lasten kohtaamisen taidossa ja tahtoa siihen. On ymmärrettävä lasten toimijuuden merkitys, jotta asenteet ja toimintatavat muuttuisivat pysyvästi. Sen tueksi tarvitaan myös laajaa yhteiskunnallista näkyvyyttä, kuten esimerkiksi Hyvin sanottu -kampanja.

Järvinen Minna
Kehittämiskeskus Opinkirjo - Utvecklingscentralen Lärarik

Karhuvirta Tiina
Kehittämiskeskus Opinkirjo - Utvecklingscentralen Lärarik